

Het hoger beroep dat tegen de heer D.B. pas op 13 oktober 2010 werd ingesteld, is manifest laatijdig.

4.6. Over de kosten van de hogere beroepen

De consorten V. dienen als in het ongelijk gestelde partij te worden veroordeeld tot betaling van de kosten van de hogere beroepen.

Partijen verzoeken het hof niet af te wijken van het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding, dat zij op 3.600 EUR begroten.

De heren D. en D.B. maken geen aanspraak op afzonderlijke rechtsplegingsvergoedingen.

5. Beslissing

Het hof beslist bij arrest op tegenspraak.

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Verklaart het hoger beroep tegen de heer M.D. onontvankelijk.

Verklaart het hoger beroep tegen de heer L.D.B. laatijdig.

Veroordeelt de heer S.V. in eigen naam en als rechtsopvolger van NV V. & Co tot betaling van de kosten van het hoger beroep, aan de zijde van de heren M.D. en L.D.B. begroot en door het hof vereffend op 3.600 EUR (rechtsplegingsvergoeding).

Waar aanwezig waren: A. Peeters, raadsheer dd. voorzitter; P. Thiriart en C. Reubrecht, raadsheren.

N o o t

Hoger beroep na ter kennis gebrachte overdracht van schuldvordering: de gecedeerde schuldenaar-appellant adresseert zijn beroepsakte aan ...?

1. De casus die voorligt, is de volgende: een schuldenaar wenst hoger beroep in te stellen tegen een vonnis, gewezen tussen hem en zijn schuldeiser. Deze schuldeiser draagt evenwel zijn schuldvordering en bijhorend vorderingsrecht, voorwerp van het vonnis, over aan een derde, met kennisgeving daarvan aan de gecedeerde schuldenaar, *waarna* de “oude” schuldeiser het vonnis nog wel laat betekenen aan de gecedeerde schuldenaar.

Vraag: aan wie moet de *gecedeerde schuldenaar* zijn *hoger beroep* betekenen (en binnen welke termijn)?

2. Wat de casus nog interessanter maakt, is dat deze vraag in het betrokken dossier reeds werd beantwoord door het Hof van Cassatie en het thans geannoteerde arrest

van het hof van beroep te Antwerpen na verwijzing, dit arrest *niet* (volmondig) bijtreedt¹.

3. Het in de zaak gewezen cassatiearrest van 7 september 2012 had geoordeeld dat de gecedeerde schuldenaar *de keuze* heeft om zijn hoger beroep in te stellen hetzij tegen de “oude” schuldeiser, hetzij tegen de “nieuwe” schuldeiser². In een uitvoerige én zeer heldere noot onder dit arrest, licht C. VAN SEVEREN toe dat het Hof daarmee afwijkt van zijn eerdere rechtspraak³, doch niettemin wordt bijgetreden in de doctrine die op het arrest volgde⁴.

De annotator zelf neemt een genuanceerd standpunt in, betwijfelt of het Hof van Cassatie werkelijk de bedoeling had een *principieel* keuzerecht te voorzien in hoofde van de gecedeerde schuldenaar en beslist zelf alleszins dat het hoger beroep *uitsluitend* te richten is aan de “nieuwe” schuldeiser. De “nieuwe” schuldeiser (overnemer) is door de overdracht van de schuldvordering houder geworden van het bijhorend vorderingsrecht; de “oude” schuldeiser (overdrager) is geen houder meer van dit recht. Het procesrecht dient inderdaad de formele vertaling te zijn van de materieel-rechtelijke transactie⁵. “*Het is de overnemer die de in artikel 17 Ger.W. vereiste hoedanigheid heeft om in de rechtspleging in hoger beroep als geïntimeerde op te treden*”⁶.

4. Het hof van beroep te Antwerpen moet zich gesterkt hebben gevoeld door de doctrinebijdrage van C. VAN SEVEREN, want het beslist in zelfde zin. “*Zoals [appellant] het duidelijk [wist], was [de “oude” schuldeiser – geïntimeerde] vanaf de overdracht niet meer de houder van de overgedragen schuldvordering en de bijhorende rechtsvorderingen, zodat [de “oude” schuldeiser – geïntimeerde] niet meer de vereiste hoedanigheid in de zin van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek had om*

1. Ingevolge de wet van 6 juli 2017 (BS 24 juli 2017) bepaalt art. 1110 Ger.W. thans dat het gerecht, waarnaar de zaak wordt verwezen, zich voegt naar het arrest van het Hof van Cassatie betreffende het door dat Hof beslechte rechtspunt. Een tweede cassatieberoep is uitgesloten in zoverre de beslissing van de verwijzingsrechter overeenstemt met het vernietigingsarrest.
2. Cass. 7 september 2012, RW 2014-15, 534: “*Indien de schuldvordering die het voorwerp is van het vonnis van de eerste rechter werd overgedragen, kan door de schuldenaar van de overgedragen schuldvordering hoger beroep worden ingesteld hetzij tegen de oorspronkelijke schuldeiser zoals die blijkt uit het beroepen vonnis, hetzij tegen de overnemer. De appelrechters die vaststellen dat de schuldvordering die het voorwerp is van het vonnis van de eerste rechter, door de eerste verweerder aan de tweede verweerder werd overgedragen, deze overdracht ter kennis werd gebracht aan de eisers en de eisers na deze kennisgeving hoger beroep hebben ingesteld tegen de eerste verweerder en die vervolgens oordelen dat dit hoger beroep niet ontvankelijk is omdat de tweede verweerder, de eerste verweerder als materiële en formele procespartij is opgevolgd, derwijze dat het hoger beroep enkel tegen de tweede verweerder kon worden ingesteld, verantwoord hun beslissing niet naar recht.*”
3. Die stelde dat hoger beroep alsdan te richten was tegen de “nieuwe schuldeiser”.
4. C. VAN SEVEREN, “Overdracht van een (betwiste) schuldvordering tijdens de termijn voor het aanwenden van een rechtsmiddel” (noot onder Cass. 7 september 2012), RW, (535) 540-541. De annotator zelf neemt een genuanceerd standpunt in, doch stelt in wezen dat het hoger beroep *uitsluitend* te richten is aan de “nieuwe” schuldeiser.
5. Zoals ook blijkt uit art. 1122, tweede lid, 2° Ger.W. *a contrario*. Als de rechtsopvolger onder bijzondere titel, die zijn recht heeft verkregen na vonnis, geen derdenverzet kan instellen tegen dit vonnis, doch integendeel gebonden is door diens gezag van gewijsde, is hij te beschouwen als procespartij in het geding. Materieel recht en procesrecht stemmen gelijk: de partijassimilatie (of -substitutie) van “oude” en “nieuwe” schuldeiser is op beide niveaus terug te vinden.
6. C. VAN SEVEREN, “Overdracht van een (betwiste) schuldvordering tijdens de termijn voor het aanwenden van een rechtsmiddel”, *o.c.*, 540.

door [appellant – gecedeerde schuldenaar] *in rechte te worden aangesproken over de gecedeerde schuldvordering.*” Doch, het hof van beroep valt evenmin het Hof van Cassatie volledig af, waar het nog wel uitdrukkelijk oordeelt dat in de (evenwel niet voorliggende) situatie waarbij de gecedeerde schuldenaar onwetend (“*niet weet of niet kan weten*”) is ter zake de vraag of de overdrager zich het vorderingsrecht (dat normaliter de schuldvordering volgt, doch kan voorbehouden worden door de overdrager) heeft voorbehouden, hoger beroep op ontvankelijke wijze hetzij tegen de “oude” hetzij tegen de “nieuwe” schuldeiser kan worden ingesteld. *In casu* was volgens het hof van beroep te Antwerpen alles evenwel zeer duidelijk⁷ en geweten door de gecedeerde schuldenaar, die derhalve enkel de “nieuwe” schuldeiser kon aanspreken als geïntimeerde.

5. De gecedeerde schuldenaar had ook hoger beroep ingesteld tegen de “nieuwe” schuldeiser, doch dit slechts na verloop van meer dan 1 maand sinds de betekening van het vonnis door de “oude” schuldeiser aan de gecedeerde schuldenaar. Dit hoger beroep werd door het Antwerpse hof van beroep laattijdig verklaard. Het hof acht de door de “oude” schuldeiser gedane betekening, benevens mogelijk⁸, ook gevolgen sortierend ten aanzien van de “nieuwe” schuldeiser die er zich aldus op vermag te beroepen in zijn voordeel. Dit spoort met wat reeds werd gezegd met betrekking tot de partijsubstitutie: “*De overdracht van schulvordering en de daaraan verbonden vorderingsrechten aan [de overnemer], hebben niet voor gevolg dat er een nieuwe procesverhouding wordt tot stand gebracht, maar enkel dat de [de overnemer] in de partijhoedanigheid van [de overdrager] gesubstitueerd wordt.*”⁹.

6. De uitspraak van het hof van beroep te Antwerpen is bij te treden, niet enkel omdat ze juridisch correct is, maar ook omdat ze de (*juridische*) logica eer aan doet: het zou toch compleet onlogisch zijn moest een gecedeerde schuldenaar die weet heeft van de cessie en haar omvang na vonnis, nog een ontvankelijk hoger beroep kunnen instellen tegen de “oude” schuldeiser, die na vonnis overgedragen heeft. In wat voor een kluwen zouden partijen dan niet terechtkomen als de “nieuwe” schuldeiser dan nog eens het vonnis zou gaan uitvoeren of veiligstellen?

Waar de recente wijziging van artikel 1110 Ger.W.¹⁰ inhoudende de verplichte conformering van de uitspraak van de verwijzingsrechter aan het vernietigingsarrest m.b.t. het beslechte rechtspunt, in wezen een goede zaak is, had het (indien het reeds van toepassing ware geweest op huidige zaak) het thans geannoteerde arrest wellicht onmogelijk gemaakt.

Of hoe aan alles wel een voor- en nadeel is.

Nico CLIJMANS

Assistent VUB en advocaat aan de balie te Antwerpen

7. Er was de kennisgeving (aan én de gecedeerde schuldenaar én diens advocaat) van de overdracht van schuldvordering, samen met een kopie van de cessieovereenkomst, waarbij tevens gemeld werd dat één en ander gebeurde in het licht van het daarvoor door de gecedeerde schuldenaar aangekondigde hoger beroep.
8. Want daartoe getuigend van een legitiem belang en niet wettelijk verboden zijnd.
9. P. Taelman, *Het gezag van het rechterlijk gewijsde*, Diegem, Kluwer, 2001, 277-278.
10. Door de wet van 6 juli 2017 (BS 24 juli 2017).